

MEGHALT MOLNÁR ISTVÁN (1924-2011)

Július 6-án helyezték örök nyugalomra Molnár István tanár urat a jászszentandrási temetőben. Ha nagyon meg akarjuk tisztelni, akkor nem tanár úrnak, hanem néptanítónak nevezném. Ennél szebb és rangosabb címet nem adhatunk neki. Élete folyamán több diplomát szerzett, számos tanfolyamot végzett, szervezett és tartott maga is továbbképzéseket, előadásokat, viselt társadalmi megbízatásokat, szőlítetták tanító és tanár úrnak, igazgató úrnak, elnök úrnak, tekintették tanítónak, tanárnak, népművelőnek, néprajzi gyűjtőnek, közéleti embernek, nótafának, társasági embernek, kapott elismeréseket, díjakat, végzett tudományos munkát, tanulmányai, könyvei jelentek meg, mégis igazában természete és belső elhivatottsága miatt vérbeli néptanító maradt, az, aki a rábízott közösséget jóra, szépre, igazra tanítja, neveli. Élete végéig első tanyai tanítója példáját követte.

Molnár István 1924-ben született Jásztelken, ahol apai és anyai felmenői, oldalági rokonai éltek ősidők óta. A fügedhalmi (Sziki) tanyai iskolából indult, majd Jászberényben polgárit végzett, s ugyanitt a Tanítóképzőben kapta meg színjeles tanítói diplomáját 1945-ben. Előbb Jászapáti tanyavilágában, majd belterületén tanított 1952-ig. Ekkor ifjú felesége pátriájába Jászszentandrásra kérte áthelyezését. Mindketten itt tanítottak. Közben Szegeden magyar-történelem-orsz szakon 1950-ben tanári diplomát szerzett.

Előbb beosztott tanárként dolgozott, 1957-től igazgatói tisztet is betöltve tanított Szentandrason 1986-os nyugdíjazásáig. Egy vidéki pedagógus nemcsak tanít, hanem maga is tanul, tovább képezi magát, frissen tartja tudását, ő egy emberi közösségben a műveltség hordozója, mindennapi tevékeny éltetője. Ez számos feladattal, funkcióvállalással, törődéssel, olykor elismeréssel jár. Mindebben része volt Molnár Istvánnak. Kezdetől fogva figyelte, majd egyre tudatosabban gyűjtötte szülő- és lakóhelyének néphagyományait, kutatta népe múltját, s ezeket felhasználta a tanításban, nevelő- és népművelő munkájában, benyújtott pályamunkáiban, kis írásaiban, megjelent köteteiben. Maga is benne élt e közösségben, nemcsak figyelte, de tevékenyen alakította is kultúráját. Élete fő munkáját, rangos formában való kiadását még kézbe vehette. Kézbe véve az olvasó láthatja, hogy nem csupán egy község anyagát öleli fel a kötet, hanem lényegében három jászsági településről, illetve annak egymással csaknem összeérő tanyavilágából származik anyaga, ahogyan népessége is. A központ mégis a történetével is hangsúlyosabban szereplő Jászszentandrás, mint címe is mutatja:

Jászszentandrás históriája és népélete.

S ezt egy életen át gyűjtött agyagát élményszerű elevenséggel, hitelesen adja tovább, rajta hagyva

kezének melegét is. Ezért beszélhetünk népéletről és nem elvont néphagyományról. A cím

Írta: Szabó László

2011. július 10. vasárnap, 15:26 - Módosítás: 2011. július 10. vasárnap, 21:37

részben kompromisszum, részben arról tudósítja az olvasót, hogy írja a ma posztmodernnek mondott történetírás elvei szerint járt el. Ez azt vallja, hogy a múltat a maga tényszerű voltában nem ragadhatjuk meg, az egykor volt dolgokat a történetíró támasztja fel, s rekonstruálja a maga tudása, felkészültsége, módszere, felfogása szerint. Ezért nem történelem, hanem história szerepel a címben. E ma modernnek vagy posztmodernnek mondott felfogásról csak annyit jegyzünk meg, hogy úgy négy évszázaddal ezelőtt Szenczi Molnár Albert a história szó jelentéséről azt írta, hogy az a *megtörtént dolgoknak emlékezete*

.

Fő művének megjelenését csak fél évvel élte túl. Betegen, már-már alig látva vehette kézbe szép kiállítású könyvét, amely méltó síremlékké nemesült.

